

SAMHÄLLSSTÖD

INFORMATION

Habiliteringen i Dalarna

Denna broschyr innehåller en sammanställning av de olika former av stöd och hjälp som finns för personer med funktionshinder och deras familjer

VILKEN HJÄLP KAN MAN FÅ?

Förutom de sociala förmåner som alla har tillgång till enligt gällande lagstiftning och bestämmelser, tillkommer speciella förmåner för vissa personer med funktionshinder.

Från 1994 gäller *LSS* – Lagen Om Stöd och Service till vissa funktionshindrade. Lagen innehåller bestämmelser om insatser för personer med

- utvecklingsstörning
- autism eller autismliknande tillstånd
- skada i vuxen ålder med begåvningsmässigt funktionshinder som följd samt
- stora och varaktiga funktionshinder.

Denna lag är en rättighetslag som stärker funktionshindrade personers rätt till stöd och service från samhället. Besluten kan överklagas i Länsrätten.

Tala med Din kurator som kan ge råd om Du ska söka enligt *LSS* eller på annat sätt.

I Dalarna finns habiliteringskuratorer på följande orter:

Borlänge, Falun, Hedemora, Ludvika och Mora.

LANDSTINGET

Habiliteringen i Dalarnas län

erbjuder habilitering enligt Hälso- och sjukvårdslagen, HSL samt Råd och stöd enligt LSS.

Habilitering

Habilitering är individuellt anpassade insatser till personer med medfödda eller tidigt förvärvade funktionshinder före 16 års ålder. Framför allt till personer med

- utvecklingsstörning
- autism eller autismliknande tillstånd
- stora och varaktiga funktionshinder
- hörselskada (gäller barn i förskoleålder) samt
- rörelsehinder/psykomotorisk utvecklingsförsening
- betydande neuropsykiatrisk störning.

Råd och stöd

Den som omfattas av LSS, eller anhöriga till denna, har rätt till stöd av personer som är väl insatta i frågor som rör funktionshinder. Råd och stöd ges som ett komplement till, eller i stället för habilitering. *LSS 9.1§*

Ansökan: Ansökan om råd och stöd lämnas in till Habiliteringen där även beslutet fattas.

Överklagan: Beslut om råd och stöd kan överklagas i Länsrätten.

Tala med habiliteringens verksamhetschef, kurator eller annan behandlande personal.

Habiliteringsplan

Den som har kontakt med habiliteringen har rätt att få en habiliteringsplan upprättad. Planen är en överenskommelse mellan den enskilde och habiliteringen angående insatser.

Tala med habiliteringens verksamhetschef eller behandlande personal.

Besök vid habiliteringen

Besök är avgiftsfria. *Resersättning* kan utbetalas.

Tala med personal i habiliteringens reception.

Tillfällig föräldrapenning kan betalas ut från försäkringskassan vid behandling av, eller annan kontakt med habiliteringspersonal.

Se tillfällig föräldrapenning sid 11.

Tala med Försäkringskassan.

Hjälpmedel

Hjälpmedel av olika slag utprovas och en del hjälpmedel kan efter förskrivning fås kostnadsfritt.

Tala med arbetsterapeut och sjukgymnast på vårdcentral eller habilitering.

Fria blöjor mm.

Fria blöjor mm kan erhållas till vissa barn med bestående medicinska funktionshinder.

Tala med distriktssjuksköterska eller habiliteringens sjuksköterska.

Tandvård

Den som omfattas av LSS har rätt till kostnadsfri munhälsobedömning samt nödvändig tandvård, till samma kostnad som gäller för besök inom Hälso- och sjukvården.

Gäller från det år personen fyller 20 år.

Tala med kommunens LSS-handläggare, Sjukhustandvården i Säter, tfn 0225-49 42 10, eller habiliteringens kurator.

Patientskadeförsäkring

Den som drabbas av personskada i samband med hälso - sjuk – och tandvård i Sverige kan i vissa fall få patientskadeersättning.

För ytterligare information kontakta PSR Patientskaderegleringen, tfn 08-442 10 00, www.psr.se.

Patientnämnden

Nämnden kan informera patienten om gällande lagar för hälso- och sjukvård samt hjälpa till att föra ärenden vidare till ansvariga inom vården.

För ytterligare information kontakta Nämnden, tfn 023-862 11 eller 0230-861 31.

Vårdgaranti

Den innebär bland annat att en patient med remiss ska erbjudas kontakt inom 90 dagar.

KOMMUNEN**Personlig assistent eller ekonomiskt stöd till sådan assistans**

Inom barnomsorg och skola är respektive verksamhet ansvarig för personlig assistent/pedagogisk resurs till barn/ungdomar om ej särskilda skäl föreligger.

Se nedan. Tala med skolans rektor.

Personer som omfattas av LSS och har grava funktionshinder, kan ha rätt till personlig assistent upp till 20 tim/vecka. *LSS 9.2§*

Se personlig assistans sid 10 vid behov av assistent över 20 tim/vecka.

Personer kan även få tillfälligt utökad assistans från kommunen.

Insatsen är till för personer med omfattande funktionshinder, som behöver hjälp med personlig hygien, av- och påklädning, att äta och att kunna kommunicera med andra.

Man kan få assistans från kommunen eller få ekonomiskt stöd och själv vara arbetsgivare eller anlita ett kooperativ.

Föräldrar kan vara personlig assistent åt sitt eget barn.
Rätten till personlig assistent kan påverka rätten till vårdbidrag eller vårdbidragets storlek.

Tala med kommunens LSS-handläggare eller habiliteringens kurator.

Ledsagarservice

En insats som ska underlätta för personer med funktionshinder att delta i samhällslivet. Insatsen bör ha karaktären av personlig service och anpassas efter de individuella behoven.

Insatsen avser att underlätta för individen i vardagliga situationer, exempelvis för att besöka vänner, delta i fritids- och kulturaktiviteter eller för att promenera. För de personer som omfattas av LSS kan ansökan göras enligt LSS 9.3 §.

Tala med kommunens LSS-handläggare eller habiliteringens kurator.

Kontaktperson

En kontaktperson ska vara en medmänniska, en vän. Kontaktpersonen ska underlätta ett självständigt liv i samhället. Kontaktpersonen ska ses som ett icke-professionellt stöd som ges av en person med stort engagemang och intresse för andra människor.

För dem som omfattas av LSS kan ansökan göras enligt LSS 9.4 §.

Tala med kommunens LSS-handläggare eller habiliteringens kurator.

Avlösarservice

Med avlösarservice avses avlösning i det egna hemmet. Avlösarservice ska göra det möjligt för anhöriga att få avkoppling och kunna utträta sysslor utanför hemmet.

För dem som omfattas av LSS kan ansökan göras enligt LSS 9.5§

Tala med kommunens LSS-handläggare eller habiliteringens

Korttidsvistelse utanför det egna hemmet i annan familj

Vistelse i annan familj kan beviljas för att anhöriga ska få avlösning i vården. För personer som omfattas av LSS kan korttidsvistelsen beviljas även för rekreation och miljöombyte.

LSS 9.6 §. Tala med kommunens LSS-handläggare eller habiliteringens kurator.

Korttidsvistelse utanför det egna hemmet i korttidshem

Korttidsvistelse kan även beviljas i korttidshem.

LSS 9.6 § Tala med kommunens LSS-handläggare eller habiliteringens kurator.

Korttidstillsyn för skolungdom över 12 år

Korttidstillsyn är till för skolbarn med funktionshinder som har fyllt 13 år och som omfattas av LSS. Insatsen gäller före och efter skoldagen samt under lov.

LSS 9.7§ Tala med kommunens LSS-handläggare eller habiliteringens kurator.

Boende i familjehem

För barn och ungdomar med funktionshinder, som inte kan bo hos sina föräldrar, kan boende hos en annan familj vara ett alternativ. För dem som omfattas av LSS kan ansökan göras enligt 9.8 § LSS.

Tala med kommunens LSS-handläggare eller habiliteringens kurator.

Bostad med särskild service för barn och ungdomar

För barn och ungdomar med funktionshinder, som omfattas av LSS och som inte kan bo hos sina föräldrar, kan boende i en bostad med särskild service för barn och ungdomar också vara ett alternativ. Detta boende ska vara ett komplement till föräldrahemmet. 9.8 § LSS.

Tala med kommunens LSS-handläggare eller habiliteringens kurator.

Individuell plan

Den som omfattas av LSS kan begära en individuell plan, i samband med att en insats enligt LSS beviljas.

I samråd med personen ska då upprättas en plan över beslutade och planerade åtgärder. I planen ska även redovisas åtgärder som vidtas av andra än kommunen eller landstinget. 10 § LSS.

Tala med kommunens LSS-handläggare eller habiliteringens kurator.

Särskilt anpassad placering inom förskolan och vid fritidshem

Ett barn kan av fysiska, psykiska eller andra skäl få en placering vid förskola/ fritidshem som är anpassad till barnets speciella behov.

Tala med kommunens handläggare av barnomsorgsfrågor och fritidshemsfrågor eller habiliteringens specialpedagog eller kurator.

Färdtjänst

Färdtjänsten kan ges personer med funktionshinder som inte kan åka med kollektivtrafik, en service jämförbar med kollektivtrafiken i kommunen.

Tala med kommunens handläggare av färdtjänstfrågor.

Riksfärdtjänst

Riksfärdtjänst ges till personer som till följd av stora och varaktiga funktionshinder måste resa på ett särskilt kostsamt sätt, eller då denna ska resa över flera kommuner. Ändamålet med resan ska vara rekreation, fritidsverksamhet eller annan enskild angelägenhet.

Tala med kommunens handläggare av färdtjänstfrågor.

Parkeringstillstånd

Rörelsehindrade personer och föräldrar till barn med rörelsehinder kan få parkeringstillstånd om den rörelsehindrade har svårt att förflytta sig längre sträckor. Läkarintyg erfordras.

Tala med kommunens handläggare av gatu- och trafikfrågor.

Bostadsanpassningsbidrag

Kan erhållas för att anpassa bostaden efter en funktionshindrad persons behov.

Gäller både ny- och ombyggnad.

Tala med habiliteringens, vårdcentralens eller kommunens arbetsterapeut.

Förtur i tomt- och bostadskö

Förtur kan erhållas av hushåll med en funktionshindrad medlem.

Intyg krävs.

Tala med habiliteringens kurator.

Bostad med särskild service för vuxna eller annan särskilt anpassad bostad för vuxna.

För vuxna med funktionshinder som omfattas av LSS. Bostad med särskild service ska kunna utformas på olika sätt. Huvudformerna ska vara servicebostad och gruppbofastad. Man kan även ges rätt till en av kommunen anvisad särskilt anpassad bostad. 9.9 § LSS.

Tala med kommunens LSS-handläggare eller habiliteringens kurator.

Social hemtjänst

Kan erhållas för hjälp med sysslor som en funktionshindrad person har svårt att klara.

Tala med kommunens handläggare av hemtjänstfrågor.

Daglig verksamhet

Vissa personer som omfattas av LSS har rätt till daglig verksamhet. Den kan inrymma både habiliteringsinriktade och produktiva uppgifter. Den dagliga verksamheten ska även bidra till personlig utveckling och delaktighet i samhället.

Tala med kommunens LSS-handläggare eller habiliteringens kurator.

FÖRSÄKRINGSKASSAN

Personlig assistans – LASS

Personer som omfattas av LSS och har grava funktionshinder, kan ha rätt till personlig assistans enligt LASS för sina personliga behov, för den del som överstiger 20 tim/vecka.

Se personlig assistent enligt LSS sid. 4.

Beviljad personlig assistans kan påverka vårdbidragets storlek.

Tala med Försäkringskassan eller habiliteringens kurator.

Vårdbidrag och försäkring

Vårdbidrag kan beviljas föräldrar med ett funktionshindrat barn som är i behov av särskild tillsyn, vård och träning. Gäller t o m 30 juni det år barnet fyller 19 år.

Man kan beviljas $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{2}$, $\frac{3}{4}$ eller helt vårdbidrag. Den vårdbehovsgrundade delen är *ATP-grundande inkomst och skattepliktig*.

Vid stora merkostnader kan en del av vårdbidraget betraktas som merkostnadsdel. Denna del är då *ej skattepliktig och ej ATP-grundande*.

Som merkostnader betraktas t.ex. nödvändig speciell kost, onormalt slitage av kläder och möbler, anpassning av bostaden osv.

Beviljad personlig assistans kan påverka vårdbidragets storlek.

Tala med Försäkringskassan eller habiliteringens kurator.

Obs! Det är viktigt att ansökan kommer in i tid så snabbt som möjligt eller innan beslut upphör, även om beslutsunderlaget inte är klart.

Obs! Har Du beviljats vårdbidrag för ditt barn kan det finnas möjlighet att få ytterligare bidrag till från ditt försäkringsbolag, om du har en sjukdoms- och olycksfallsförsäkring för ditt barn. Det finns även möjlighet att få invaliditetsersättning vid skada eller sjukdom som ger bestående men. Olika regler gäller för olika bolag, och beroende på ålder.

Tala med Ditt försäkringsbolag.

Tillfällig föräldrapenning**Upp till 18 år.**

Föräldrar till ett svårt sjukt barn, som inte har fyllt 18 år, har rätt till tillfällig föräldrapenning under ett obegränsat antal dagar.

Båda föräldrarna har rätt till ersättning för samma barn och tid.

0 t o m 11 år

Tillfällig föräldrapenning utbetalas vid barns sjukdom, samt kan även utbetalas vid besök på habiliteringen.

Föräldrapenning kan utbetalas för hel, $\frac{3}{4}$, $\frac{1}{2}$ och $\frac{1}{4}$ dag.

Båda föräldrarna kan erhålla ersättning samtidigt. Barnet behöver inte vara närvarande.

För barn yngre än 240 dagar gäller rätt till tillfällig föräldrapenning endast om barnet är sjukt eller har stadigvarande tillsyn utom hemmet. I vissa fall kan tillfällig föräldrapenning betalas ut för ett sjukt eller funktionshindrat barn som är yngre än 240 dagar. Det gäller bl a när en förälder besöker en institution, t ex habiliteringen.

Se besök vid habiliteringen, sid. 3.

12 t o m 15 år

Tillfällig föräldrapenning kan, vid sjukdom hos barnet, i vissa fall utbetalas, om det föreligger ett särskilt behov av tillsyn eller vård utöver vad som är fallet beträffande barn i motsvarande ålder.

I övrigt gäller samma regler som när barnet är 0-11 år.

16 t o m 20 år

Tillfällig föräldrapenning kan utbetalas vid sjukdom om personen är 16 t o m 20 år (T o m vårterminen det år personen fyller 23 år om personen är särskoleelev eller går på Rh-gymnasium) och omfattas av LSS.

Handikappersättning

Kan erhållas tillsammans med sjukersättning/aktivitetsersättning eller som självständig förmån, om personen behöver tidskrävande hjälp av annan för att klara daglig livsföring, kunna förvärvsarbeta/studera eller har/kommer att få betydande merkostnader p g a funktionshindret. Handikappersättningen kan beviljas fr o m

1 juli det år man fyller 19. Beviljad assistansersättning kan påverka handikappersättningen.

Tala med Försäkringskassan eller habiliteringens kurator.

Kontakt dagar

För de barn som omfattas av LSS har barnets föräldrar rätt till 10 kontakt dagar per barn och år från födseln till dess barnet fyllt 16 år.

Tala med Försäkringskassan eller habiliteringens kurator.

Bostadsbidrag

Hushåll med funktionshindrad medlem kan i vissa fall få bostadsbidrag för högre boendekostnad. Detta gäller om bostaden är större än normalt eller på annat sätt anpassad för den funktionshindrade och därmed dyrare. Inkomstprövat bidrag.

Tala med Försäkringskassan.

Bostadstillägg för pensionär

Ett inkomstprövat tillägg till vissa pensionsförmåner. Kan även sökas av

t ex ungdomar som bor i föräldrahemmet.
Tala med Försäkringskassan eller habiliteringens kurator.

Bidrag till bil – Bilstöd

Kan erhållas av den som p g a varaktigt funktionshinder har väsentliga förflyttningssvårigheter eller har svårt att anlita allmänna kommunikationer. Kan också erhållas av förälder som bor tillsammans med funktionshindrat barn och behöver bilen för att kunna förflytta sig med barnet. Man kan söka:

- grundbidrag (ej inkomstprövat)
- anskaffningsbidrag (inkomstprövat)
- anpassningsbidrag (för speciell anpassning)

Tala med Försäkringskassan eller habiliteringens kurator.

Körkortsutbildning för rörelsehindrade

Körkortsutbildning sökes genom försäkringskassan och är knuten till rätten till bilstöd. I Dalarnas län finns utbildningen i Hedemora.

Tala med Försäkringskassan eller habiliteringens kurator.

Särskilt pensionstillägg till folkpension

Kan betalas ut till den som varit hemma och vårdat ett funktionshindrat barn, och därmed avstått från förvärvsarbete.

Tala med Försäkringskassan.

Förlängt barnbidrag

Utbetalas när ett barn fyllt 16 år om barnet går i grundskola, särskola eller specialskola. Betalas automatiskt ut från försäkringskassan.

Tala med Försäkringskassan eller habiliteringens kurator.

Aktivitetsersättning

Kan erhållas om arbetsförmågan är varaktigt nedsatt. Gäller från 1 juli det år man fyller 19, till och med månaden före man fyller 30 år. Försäkringskassan ska vid aktivitetsersättning hjälpa till att hitta en lämplig aktivitet/ sysselsättning dagtid. Aktivitetsersättning kan även utgå vid vissa studier.

Tala med Försäkringskassan eller habiliteringens kurator.

Tidsbegränsad sjukersättning/sjukersättning

Tidsbegränsad sjukersättning kan vid varaktigt (men ej för livet) nedsatt arbetsförmåga utbetalas fr.o.m. den månad man fyller 30 år. Sjukersättning vid för livet nedsatt arbetsförmåga kan utbetalas fr o m månaden man fyller 30 t o m 64 år.

Tala med Försäkringskassan eller habiliteringens kurator.

ÖVRIGT

Fondmedel

Kan sökas genom t.ex. kommunen, landstinget, församlingar, stiftelser och andra organisationer.
Oftast krävs intyg.

Tala med respektive fondförvaltare eller habiliteringens kurator.

Fritid

Kommunen har ett generellt ansvar för fritidsverksamhet som är anpassad för personer med funktionshinder.

Habiliteringen stöder klienter att utifrån egna behov och önskemål få en anpassad och tillgänglig fritid.

Tala med kommunens fritidsförvaltning eller habiliteringens fritidskonsulent.

Kompisstöd

Ett speciellt kompisstöd finns för ungdomar. Gäller inte alla kommuner.

Tala med Röda Korset eller habiliteringens fritidskonsulent.

Läger/ familjeveckor/ rehabilitering

Tips kan erhållas på habiliteringen.

Vistelser kan ibland bekostas av landstinget, av kommunen enligt LSS eller genom fonder.

Tala med habiliteringens fritidskonsulent eller kurator.

Överklagande

Beslut enligt LSS/LASS samt vissa beslut vid försäkringskassan kan överklagas.

Tala med Försäkringskassan eller habiliteringens kurator.

Idrottsföreningar

Rekryteringsgruppen i Dalarna arbetar med att aktivera rörelsehindrade.

Tfn 023-191 14. *Dalarnas handikappidrottsförbund - DHIF* Länstäckande handikappidrott. Tfn 023-454 65.

Dispens för körkort

Kan medges tidigare än vid 18 år. Läkarintyg krävs.

Tala med länsstyrelsens körkortsavdelning eller habiliteringens kurator.

God man och förvaltare

Den som har svårt att själv sköta personliga angelägenheter, rättsliga och/ eller ekonomiska frågor kan få hjälp och stöd av en god man. Behövs ytterligare stöd kan en förvaltare tillsättas. En sådan har större bestämmanderätt än en god man.

Tala med kommunens LSS-handläggare överförmyndare eller habiliteringens kurator.

Studiehjälp

Är man under 20 år och studerar på gymnasieskola får man studiehjälp från CSN 10 mån/år. Denna består av *studiebidrag* på 950 kr/mån som betalas ut automatiskt, ev. ett *extra tillägg* som kan beviljas familjer med låg inkomst och ett *inackorderingstillägg* som kan beviljas om den studerande på en lång res-tid är bosatt på studieorten (utbildningen får då ej finnas på hemorten). Fr o m höstterminen det år man fyller 20 kan man ej få studiehjälp, men däremot studiemedel. Studiemedel består av en bidragsdel och en lånedel.

Det finns dessutom ett bidrag från CSN som ska täcka kost, logi och hem-resor om man studerar på något av riksgymnasierna för funktionshindrade.

Tala med CSN, Försäkringskassan eller habiliteringens kurator.

Intresseorganisationer

Handikapporganisationerna arbetar för att förbättra villkoren för barn och vuxna med funktionshinder. Där kan man även få kontakt med andra med liknande funktionshinder. Här är några av de största, på HSO:s hemsida finns en mängd länkar.

DHR

De Handikappades Riksförbund, 0243-881 65, www.dhr.se

RFA

Föreningen Autism, 08-702 05 80, www.autism.se

FUB

Föreningen för Utvecklingsstörda Barn, Ungdomar och Vuxna
0243-627 33, www.fub.se

HSO

Handikappföreningarnas Samarbetsorgan, 0243 - 627 00, www.hso.se

HJÄRNKRAFT

Riksföreningen för rehabilitering av skallskadade
08-447 45 30, www.hjarnkraft.nu

RBU

Riksförbundet för Rörelsehindrade Barn och Ungdomar
076-809 94 94, www.rbu.se

Riksförbundet Attention (ADHD etc)

08-709 22 60, www.attention-riks.se

Ni är alltid välkomna att höra av er om ni har frågor!

Habiliteringens kuratorer - Landstingets telefonväxel 023-49 00 00

Se även habiliteringens hemsida www.ltdalarna.se/hab

